

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-АНЕСТЕЗІОЛОГА.....	34
Воротинцев С.І., Гриценко С.М.	
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ НАВИЧОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	36
Ганчева О. В., Мельнікова О. В., Грекова Т. А., Каджарян Є. В., Ісаченко М. І., Данукало М. В.,	
ФУНКЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	38
Гейченко К.І.	
РОЛЬ КОМПЕТЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО ВНЗ У ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА.....	39
Губарь А.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ41	
Губка В.О., Вільданов С.Р., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г.	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛКОВОГО ЗАНЯТТЯ З ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	42
Дейнега В.А.	
СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	43
Доценко С.Я., Самура Б.Б., Чорна І.В., Кулинич Р.Л.	
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ОФТАЛЬМОЛОГА	44
Завгородня Н.Г., Саржевська Л.Е., Безденежна О.О., Костровська К.О.,	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, як інструментарій підвищення якості ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ.....	46
Іванченко Д. Г., Рудько Н. П., Крісанова Н. В.	
СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ	48
Каплаушенко А.Г., Самелюк Ю.Г., Фролова Ю.С.	
СТУДЕНТСЬКИЙ ХІРУРГІЧНИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДНЯТТЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	50
Клименко А.В., Черковська О.С., Захарчук О.В., Сиволап Д.В., Кравченко Б.С., Білай А.І., Тугушев А.С.	
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «НЕВРОЛОГІЯ» ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НЕВРОЛОГІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІРТУАЛЬНОГО ПАЦІЄНТА.....	50
Козьолкін О.А., Кузнецов А.А.	
КОМУНІКАТИВНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЦИСТІВ: РОЛЬ ВІДЕОФІЛЬМІВ ТА НАУКОВИХ ІНТЕРВ'Ю	51
Количева Н.Л., Крупей К.С., Деген А.С.	
МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЦИСТІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Корнієнко О.О., Рябоконт О.В., Оніщенко Т.Є., Калашник К.В.	
ПІДГОТОВКА КЛІНІЧНОГО ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	54
Крайдашенко О.В., Свинтозельський О.О., Михайлик О.А.	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»	56
Кривенко В.І., Федорова О.П., Колесник М.Ю., Пахомова С.П., Герасименко Л.В., Качан І.С., Соколова М.В., Михайловський Я.М.	
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ.....	57
Кривенко В.І., Михайловський Я.М.	
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ.....	58
Крісанова Н.В., Іванченко Д.Г., Рудько Н.П.,	

роботи. Для здобувачів освіти та лікарів модератором кафедри розроблено інструкцію, де покроково та у скріншотах продемонстровано як саме зайти у програму, налаштувати її (змінити мову інтерфейсу, одиниці виміру для деяких показників тощо), що підвищує якість взаємодії. Наприклад, за замовчуванням у програмі одиниці виміру рівню глюкози крові відображаються у міліграмах на децилітр, що є стандартним для закордонних лікарів та незвичним для вітчизняних. Після усіх попередніх налаштувань, здобувач потрапляє до вкладення, в якому може побачити перелік пацієнтів із різним рівнем складності перебігу захворювання. Після запуску самого сценарію, він бачить перед собою хворого та ряд маніпуляцій, які можна застосувати щодо нього. Наприклад, за допомогою вкладки «Діалоги» можна детально зібрати анамнез хвороби, анамнез життя, епідеміологічний анамнез та з'ясувати чи є у пацієнта алергії на препарати. Провести «Фізикальний огляд» за системами: дихальна, кровообіг, порушення функцій, анамнез. Вже на цьому етапі здобувач має оцінити загальний стан віртуального пацієнта та розпочати призначення «Аналізів» для з'ясування змін в організмі хворого та проводити «Втручання» для покращення та нормалізації цих змін. У вкладці Препарати («Medication») необхідно обрати лікарські засоби, що відповідають затвердженим рекомендаціям відповідного захворювання. Після завершення роботи із віртуальним пацієнтом (успішно або неуспішно), здобувачам освіти пропонується встановити діагноз, правильність якого впливає на фінальну оцінку і складає приблизно 30% від неї. Після чого відкривається вікно брифінгу, де можна подивитися які втручання були першочергові та обов'язкові, а які робити було необов'язково. Ця інформація дозволяє студентові чи лікарю при наступній спробі покращити результат та відпрацювати алгоритм обстеження, діагностики та лікування хворих.

Висновки: Напрацювання методології практичних навичок в умовах дистанційного формату освітнього процесу дозволяє підвищити ефективність підготовки клініцистів на кафедрі інфекційних хвороб. Обговорення клінічних кейсів, клінічних ситуаційних завдань та ін. сприяє формуванню навиків клінічного мислення, а їх подальше напрацювання та удосконалення в онлайн режимі можливо з використанням інтерактивного стимуляційного обладнання Body Interact у безпечних умовах, як для здобувачів освіти, так і для реальних пацієнтів.

Література

1. Використання освітніх дистанційних технологій в карантинних умовах COVID-19 / О. Фурик та ін. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» - Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». 2020. П(87). С. 336–342.
2. Фурик О., Рябоконт О., Оніщенко Т. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ В УМОВАХ ВІЙНИ. Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів V Міжнародного науково-практичного конференції, м. Запоріжжя, 28–29 лютого 2024 р. Запоріжжя, 2024. С. 220–221.
3. Калашник К., Фурик О., Рябоконт О. Досвід використання віртуального пацієнта Bodyinteract™ на кафедрі інфекційних хвороб. Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали п'ятого міжнародного симпозіуму. 2023. № 5. С. 70–72.

ПІДГОТОВКА КЛІНІЧНОГО ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Крайдашенко О.В., завідувач кафедри

Свинтозельський О.О., доцент

Михайлик О.А., доцент

Кафедра клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології

Ключові слова: клінічний фармацевт, фармацевтична освіта, дистанційне навчання.

Підготовка висококваліфікованих спеціалістів фармацевтичної галузі, а саме клінічних фармацевтів, які повинні мати широкий набір професійних компетентностей з медицини, є запорукою успішного реформування медичної галузі в Україні [1].

Виходячи з нормативних документів основними задачами клінічного фармацевта – це формування необхідного асортименту лікарських засобів, участь у розробці локального формуляра

ліків в закладі охорони здоров'я; визначення переваги та/або недоліків лікарських препаратів різних фармакологічних груп з урахуванням їх фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фармакоекономічних особливостей; участь у проведенні клінічних досліджень та вивченню біоеквівалентності лікарських препаратів, моніторинг побічної дії або неефективності лікарської терапії [2]. Залучення клінічного фармацевта до проведення лікарської фармакотерапії повинно своєчасно забезпечувати хворого лікарськими препаратами відповідної якості, з використанням раціональних шляхів та режимів введення, попередженню призначення несумісних лікарських препаратів і запобіганню та зниженню побічної дії ліків [3].

Одна з основних складових діяльності клінічного фармацевта – допомога клініцистам.

Найважливішим в підготовці клінічного фармацевта є необхідність формування у студентів клінічного мислення відповідного рівня, студент має не тільки осмислити і засвоїти великі обсяги інформації, але й досягнути способи її практичного використання при ухваленні рішень. Клінічним фармацевтам в теперішній час доводиться виконувати нові функції, що накладають на нього додаткову відповідальність. Виходячи з цього, потреба формування клінічного мислення у цього контингенту здобувачів вищої медичної з перших днів навчання на клінічній кафедрі є беззаперечною необхідністю.

В Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті за останні роки набули широкого впровадження різноманітні форми дистанційного навчання, які не тільки змогли зберегти безперервність начального процесу в повному обсязі, а ще домогтися його вдосконалення та поглибленню [4].

Для надання теоретичного матеріалу, проведення практичних занять з повною візуалізацією, виконання завдань, їх перевірки та аналізу на кафедрі клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології широко використовувались on-line сервіси: Office 365: MS Teams, MS Forms, MS SharePoint; Skype, Zoom, «Ратос» та «EdX».

Однією з перспективних та потребує подальшого впровадження в навчальний процес при підготовці клінічного фармацевта, на нашу думку, є використання сервісів на платформі «Інтерактивний пацієнт» «Body interact™», та фармацевтичного симулятора (віртуальної аптеки) «Pharmacy Simulator™».

Зазначені симулятори дозволяють опрацювати навички збору скарг пацієнта, аналіз його захворювання, лікарський анамнез, виключення загрозливих станів при наданні фармацевтичної опіки, вибору раціональної лікарської форми препарату, навички ділового спілкування відповідно до затверджених протоколів, що дозволить значно покращити якість підготовки клінічного фармацевта.

Таким чином, в умовах військового стану використання в безперервному процесі освіти дистанційних форм навчання за допомогою комп'ютерних навчальних on-line сервісів, таких, як Office 365: MS Teams, MS Forms, MS SharePoint; Skype, Zoom, «Ратос» та «EdX» повинно отримати свою роль в удосконаленні навчального процесу. Найближча перспектива – удосконалення використання сервісів Office365 MS Teams, MS Class Notebook для організації самостійної роботи студентів в програмі онлайн всіх дисциплін, що викладаються на кафедрі.

Список літератури

1. Технології дистанційного навчання на післядипломному етапі професійного розвитку фахівців фармації М. О. Авраменко, Н. О. Ткаченко, Ю. Ю. Рябоконь, О. А. Бігдан Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2021. – Т. 14, No2(36). С. 239–244 <https://doi.org/10.14739/2409-2932.2021.2.233105>
2. Критичне мислення як інструмент проведення правоосвітніх заходів у загальноосвітніх навчальних закладах / С. О. Терно: Рідер для вчителів – учасників тренінгу. – К.: Координатор проектів ОБСЄ в Україні, 2016. – 78 с.
3. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Що потрібно знати про клінічного фармацевта? 2023. https://www.dls.gov.ua/for_subject
4. Kolesnik, Y. M., Avramenko, M. O., Morhuntsova, S. A., & Ryzhov, O. A. (2018). Досвід впровадження онлайн-технологій у систему підготовки фахівців галузі знань 22 “охорона здоров'я. *Медична освіта*, (2). <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2018.2.8962>